د افغانستان په سویل ختیځو سیمو کې د امنیت د لېرد په اړه خوشبیني

Author: Niaz Mohammad Zeyarmal

د زابل ولایت ځایي اوسیدونکي وایي د بهرنیانو پر ځای د افغان امنیتي پوځونو په راتګ اوس وضعه تر پخوا ښه شوې ده.

دای ډبلیو پی ار ترروزنې لاندې خبریال نیازمحمد زیارمل لیکنه

په ۲۰۱٤ کال کې د افغانستان په وړاندې یوه لویه بې باوري دا ده، چې آیا د ملي امنیت پوځونه به د ناتو تر مشر لاندې پوځونو د ماموریت له بشپړولو او وتلو وروسته په خپل ګورت کې د وضع د ساتلو جوګه وي.

په سویل ختیځ کې، د پاکستان پولې ته په نژدې پروت ولایت، زابل کې چارواکي وایي، له نړیوالو پوځونو څخه افغان پوځونو ته د لېرد بهیر ډېر ښه و. هغوی وایي افغان ملي اردو پر ملي او فرهنګي حساسیتونو باندې ښه پوهیږي او د کورونو پلټل په ډېر ښه ډول سرته رسوي، چې د بهرنیو سرتیرو له خوا د دود او فرهنګ خلاف سرته رسیدل او د قهر او غوسې لامل شوي و.

د دې کار د اغېز له امله په مرکزي حکومت د خلکو باور په داسې حال کې زیات شوی چې د اپریل د میاشتې ولسمشریزې او د ولایتي شوراګانو ټولټاکنې په مخکې پرتې دي.

د متحده ایالتونو سرتیري په زابل ولایت کې له ۲۰۰۳ کال راهیسې پراته دي. دوه کاله وروسته ورسره، د هغه مهال د ناتو د ټلوالې غړي هیواد، رومانیې دوه واحدونه یوځای شول. پروسږکال دواړو ځواکونو خپل شتون لږ کړ. د متحده ایالتونو یو شمېر پرسونل په سیمه کې له افغان امنیتي ځواکونو سره د همغږ او مرستې په موخه پاتې دي. خو د امنیت بشپړ کنترول د اردو، ملیپولیسواو سیمه ییزو پولیسو په لاس کې دی.

د زابل د ولایتي شورا د غړي، غلام فاروق په وینا د دې کار په پایله کې هر څه مخ په سمېدو دي.

هغه آی ډبلیو پي آر ته وویل: "هغه مهال چې بهرني پوځونه دلته مېشت وو، خلکو تل له ګواښونو او امنیتي ستونزو څخه شکایتونه کول، خو اوس مو د چا شکایت نه دی اورېدلی. که کوم شکایت راپورته هم شي، ډېر کوچنی وي. خلک له امنیت څخه خوښ دي."

حاجي اسدالله د عمده توکو سوداګر، چې په زابل کې هېیوالو ته توکي راوړي او پلوري، وایي د سړکونو امنیت بیخي ښه شوی دی.

هغه وویل: "امنیت تر پخوا ډېر ښه شوی دی. موږ به د بهرنیو کاروانونو په تېرېدو له ستونزو سره مخامخ کېدو، سړکونه به یې بندول او طالبانو به ورته د سړک د غاړې بمونه ایښودل یا به یې پرې بریدونه کول. ګڼ شمېر سوداګرو په دې پېښو کې خپل مالونه له لاسه ورکړي دي. اوس دا ستونزې لرې شوې."

لکه د افغانستان د نورو برخو په څېر د زابل اوسیدونکو له رواني جګړې څخه دېر زیانونه لیدلي، ولسي خلکو ته پر مرګ ژوبلې ډېر خواشیني شوي او د شپې له خوا پر کورنو باندې د بریدونو له امله پر نړیوالو پوځونو او کابل حکومت یې د هغوی د ملاتړ په وړاندې د خلکو غوسه راپارولې.

د شپې د بریدونو په وړاندې ولسمشر کرزي تل خپل مخالفت څرګند کړی، دې کار د دوه اړخیز امنیتي تړون لاسلیک ځنډولی دی، چې له واشنګټن سره راتلونکې اړیکې تنظیموي. سره له دې چې تړون لویې مشورتي جرګې د نومبر په میاشت کې تصویب کړ، خو د متحده ایالتونو له پرله پسې فشار سره سره کرزي هغه لاسلیک کړی نه دی. (د لا زیاتو معلوماتو لپاره وګورئ: افغانان به له متحده ایالتونو سره تړون لاسلیک کوي، خو کله؟)

د زابل د شاجوی د ولسوال اوسیدونکي، کریم الله وویل، د افغان [امنیتي] پوځونو ودې او پراختیا دلته پر کارونو ډېره اغېزه کړې ده.

هغه وویل: "دلته پخوا زموږ په ولسوال کې بهرني پوځونه مېشت وو. خلکو به د هغوی د شپنیو عملیاتو په اړه په یوه لاره یا بله غبرګون ښوده؛ د وسله والو مخالفینو [یاغیانو] ملاتړ به یې کاوه او د حکومت به لږ ملاتړي وو. هغوی له افغان امنیتي پوځونو څخه اوس له دې امله خوشاله دي چې له ولس سره په سلا مشوره عملیات کوي. سربېره پر دې افغان پوځونه زموږ فرهنګي ارزښتونه پېژني او په ښه ډول له خلکو سره چال چلن کوي. له دې امله امنیتي وضع دلته ډېره ښه شوې ده."

د زابل ولات په مرکز، قلات کې د نور اغا نوري په نامه یو مدني فعال هم وایي چې وضع ښه شوې ده.

هغه وویل: "خلک د بهرنیانو له شپنیو عملیاتو پوزې ته راغلي وو، چې د هغوی کلتوري او ټولنزو دودونو پروا یې نه ساتله. [شپني] عملیات نور نه اجرا کیري. خلک په خپله خوښه د خپل افغان ځواکونو ملاتړ کوي، ځکه له هغوی خوشالهدي."

د نوموړي ولایت امنیه قوماندان، غلامسخي روغ لېونی وایي، پولیس او همدارنګه د ملي پوځونو له خوا د طالبانو د بریدونو مخنیوی شوي دي ددملی پولیسو د ښې روزنې او ښو تجهیزاتو له امله په زابل کې اوس غلا او شوکه، د پولې دواړو لورو ته قاچاق او نورجنایتونههم کم شوي دي.

سیمه ییز شنونکي وایي په دې وروستیو کې ځای په ځای شوي سرحدي ځواکونو له پاکستان څخه د افغانستان خاورې ته د طالب یاغیانو د را اوښتلو مخه نیولې. له دې سره سره د زابل په شمال کې د دې ولایت د یوولسو ولسوالیو له ډلې څخه د خاک افغان یوه ولسوالي له څو کلونو راهیسې د طالبانو په لاس کې ده.

[روغ] لېونی وایي، خاک افغان نه د یاغیانو د شړلو په موخه د افغان ځواکونو د لېږلو پلان تر لاس لاندې دی.

هغه وویل: "موږ غواړو د ولسمشر او ولایتي شوراګانو ټاکنو ته امنیت چمتو او خلکو ته حکومتي خدمتونه ورسوو."

په زابل کې د ټاکنو کارکوونکي وايي، هغوی په اپريل کې له ستونزو خالي ټاکنو ته خوشبين دي.

په زابل ولايت د ټاکنو د څېلواک کميسون مشر، هاشم دراني آی ډبليو پي آر ته وويل: "مور په ډاډه زړه په زابل کې د رايو ورکولو کارتونه وېشلي دي. زمونږ يو نفر ته هم په دې اړه تر اوسه د سر زيان نه دی رسېدلی."هغه يادونه وکړه امنيتي خدمتونو ژمنه کړې چې د طالبانو تر لاس لاندې سيمې به ښېرته ونيسي.

نوري ومنله داسې اندېښنې موجودې دي چې افغان پوځونه به په يوازې سر د امنيت جوګه نه وي، خو دا اندېښنې بې بنسټه دي.

هغه وويل: "کله چې د امنت د لېږد د مسؤوليت چارې پيل شوې، نو له خلکو سره دا اندېښنه پيدا شوه چې افغان پوځونه به په يوازې سر د هېواد ساتنه ونه کړای شي. خو زه خوشبين وم، ځکه پوهېدم چې زمونږ خلک مرسته کوي. زمونږ پوځونه له افغانانو جوړ شوي، مونږ د يو بل په خبرو پوهيږو او کولای شو خپلې ستونزې هوارې کړو."

د امنيې قوماندان، [روغ] لېوني وويل، د وضع په ټيکاو کې د ولس ملاتړ عمده عنصر دی.

هغه وويل: "هيڅوک نشي کولای په زور امنيت راولي. دا کار د خلکو د زړونو د لاسته راوړلو له لار کيږي. په دې توګه د خلکو او حکومت تر منځ واټن لنډيږي. خلک اوس راضي دي."

د بشرمل ناصري په نامه يو ليکوال او شنونکی، په داسې حال کې چې د وضعې ښه والی مني، خو د احتياط خبره هم کوي. د دې ليکنې لپاره د نورو مرکه شوو خلکو په څېر هغه د امنيتي ځواکونه ښه روزنه او تجيزات اړين وبلل.

هغه وويل: "دا سمه ده چې امنيتي وضع اوس يوه څه ښه شوې ده. خو هغه مهال چې په ۲۰۱٤ کال کې ټول بهرني پوځونه ووځي او پوځي عمليات يې پای ته ورسيږي، نو ښېرته به امنيتي ننګونې رامنځته شي. يو شمېر نورې ننګونې، لکه د درنو وسلو نشتوالی، په امنيتي پوځونو کې د قومي، ژبني او تنظيمي توپيرونو په ګډون د هغوی په ليکو کې د ياغيانو نفوذ په مخکې شته."

نيازمحمد زيارمل په زابل ولايت کې د آی ډبليو پي آر له خوا يو روزل شوی خبريال دی.

Location: [Afghanistan](#)
Topic: [Conflict resolution](#)

Source URL: https://iwpr.net/ps/global-voices/%D8%AF-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D9%BE%D9%87-%D8%B3%D9%88%D9%8A%D9%84-%D8%AE%D8%AA%D9%8A%DA%81%D9%88-%D8%B3%D9%8A%D9%85%D9%88-%DA%A9%DB%90-%D8%AF-%D8%A7%D9%85%D9%86%D9%8A%D8%AA-%D8%AF-%D9%84%DB%90%DA%96%D8%AF-%D9%BE%D9%87-%D8%A7%DA%93%D9%87-%D8%AE%D9%88%D8%B4%D8%A8%D9%8A%D9%86%D9%8A